## WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. KLASA 6

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

**I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE –** obowiązują wymagania z klas 4–5 oraz:

### I.1. Czytanie i odbiór utworów literackich – liryka

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **UTWORY LIRYCZNE** | | | | |
| – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór,<br>– krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór,<br>– mówi, kim jest osoba mówiąca w wierszu,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wskazuje bohatera wiersza,<br>– odróżnia podmiot liryczny od adresata,<br>– wymienia wartości wskazane w utworze,<br>– odróżnia wers od strofy (zwrotki),<br>– wie, czym są rym, wers, refren,<br>– z pomocą nauczyciela / kolegi/ koleżanki wymienia nazwy środków artystycznych: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, zdrobnienie, zgrubienie, pytanie retoryczne, powtórzenie, | spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:<br>– wypowiada się na temat przeczytanego utworu,<br>– podejmuje próbę uzasadnienia wrażeń, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór,<br>– wskazuje wartości ważne dla podmiotu lirycznego, poety, bohatera lirycznego w omawianych utworach,<br>– określa nastrój wiersza,<br>– tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama), który stanowi interpretację omawianego utworu,<br>– opowiada o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu,<br>– przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu,<br>– wskazuje adresata utworu,<br>– wskazuje bohatera utworu, | spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:<br>– określa temat wiersza,<br>– opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu,<br>– wyodrębnia obrazy poetyckie,<br>– nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór,<br>– prezentuje swoje rozumienie omawianego utworu, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunku, dramy,<br>– wskazuje cechy podmiotu lirycznego,<br>– określa cechy bohatera wiersza,<br>– rozpoznaje w wierszu przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie,<br>– wie, że utwór może mieć sens dosłowny i przenośny, | spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:<br>– opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach,<br>– opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat,<br>– porównuje doświadczenia bohatera z własnymi,<br>– opisuje adresata utworu,<br>– wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, wzbudzane w nim przez czytany utwór,<br>– wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu,<br>– wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście,<br>– uzasadnia własne rozumienie utworu, | spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:<br>– prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym interaktywnej,<br>– samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, odwołując się do jego treści,<br>– wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych, uosobień, ożywień, apostrof, pytań retorycznych, powtórzeń, zdrobnień, zgrubień, pytań retorycznych, odwołując się do treści omawianego utworu,<br>– odczytuje sens przenośny w utworze,<br>– wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **UTWORY LIRYCZNE** | | | | |
| – odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego,<br>– nazywa elementy budowy utworu: tytuł,<br>– rozpoznaje obraz poetycki,<br>– zna pojęcie wiersza białego,<br>– zna pojęcia: pieśń, piosenka patriotyczna. | – wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata,<br>– rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy, zdrobnienia, zgrubienia, powtórzenia w omawianych tekstach,<br>– odróżnia środki językowe: ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie,<br>– wypowiada się na temat tytułu wiersza,<br>– wskazuje obrazy poetyckie,<br>– wyjaśnia, co to jest wiersz biały,<br>– rozpoznaje utwór liryczny jako pieśń, piosenkę patriotyczną. | – wybiera z wiersza informacje potrzebne do interpretacji i analizy utworu,<br>– wyjaśnia sens zawarty w tytule wiersza,<br>– wskazuje cechy wiersza białego,<br>– wymienia cechy pieśni, piosenki patriotycznej. | – rozpoznaje funkcje środków stylistycznych: epitetu, porównania, uosobienia, metafory, apostrofy, ożywienia, pytania retorycznego, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia,<br>– odróżnia sens dosłowny od przenośnego,<br>– odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,<br>– wyjaśnia znaczenie tytułu wiersza,<br>– interpretuje obrazy poetyckie,<br>– udowadnia, że utwór ma cechy wiersza białego<br>– wskazuje cechy pieśni, piosenki patriotycznej w danym utworze. | – określa nastrój utworu i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do treści dzieła,<br>– charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza,<br>– porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza i prezentuje wnioski wynikające z tego zestawienia,<br>– rozpoznaje pieśń, piosenkę patriotyczną wśród innych gatunków literackich. |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

## I.1. Czytanie i odbiór tekstów kultury – epika i teksty popularnonaukowe

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **UTWORY EPICKIE I POPULARNONAUKOWE** | | | | |
| – rozpoznaje utwór epicki,<br>– odróżnia utwór epicki od wiersza,<br>– wymienia elementy świata przedstawionego,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje fikcję literacką,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wskazuje elementy realistyczne (prawdopodobne) w omawianych utworach,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wymienia wybrane gatunki literackie: mit, przypowieść, opowiadanie, powieść, nowela,<br>– nazywa elementy budowy utworu: tytuł,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu,<br>– rozpoznaje narratora,<br>– wymienia bohaterów utworu,<br>– rozpoznaje wątek główny w utworze,<br>– nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje znaczenie | spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:<br><br>– wymienia cechy utworu epickiego,<br>– określa elementy świata przedstawionego w utworze,<br>– odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych,<br>– wymienia cechy gatunkowe mitu, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści,<br>– wymienia odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy<br>– wyszukuje w tekście określone informacje,<br>– rozpoznaje elementy budowy utworu – tytuł,<br>– ustala kolejność wydarzeń w utworze,<br>– rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze,<br>– wymienia niektóre cechy bohaterów,<br>– odróżnia fabułę od akcji,<br>– rozpoznaje wątki poboczne,<br>– wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, | spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:<br><br>– rozpoznaje czytany utwór jako epikę<br>– rozpoznaje przynależność utworu do gatunków: mitu, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści,<br>– rozpoznaje odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy,<br>– opowiada o elementach świata przedstawionego,<br>– odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach,<br>– rozpoznaje elementy budowy utworu – puentę,<br>– opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły,<br>– wskazuje dialog w utworze,<br>– nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy,<br>– wymienia większość cech bohaterów,<br>– nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa,<br>– omawia wątek główny, | spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:<br><br>– analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy ,<br>– wyjaśnia różnice miedzy elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach,<br>– uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, przypowieści, opowiadania, powieści,<br>– uzasadnia przynależność utworu do odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy,<br>– rozpoznaje elementy budowy utworu – punkt kulminacyjny,<br>– rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe,<br>– rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze,<br>– określa relacje łączące bohaterów utworu,<br>– uzasadnia wskazane cechy | spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:<br><br>– porównuje elementy świata przedstawionego z różnych utworów,<br>– dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju, gatunku literackiego i odmiany opowiadania / powieści, podając odpowiednie przykłady z tekstu,<br>– rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł, puentę, punkt kulminacyjny, i wyjaśnia ich funkcje,<br>– prezentuje wg własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami,<br>– charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych,<br>– określa problematykę utworu i prezentuje ją w |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **UTWORY EPICKIE I POPULARNONAUKOWE** | | | | |
| dosłowne w tekście,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi opowiada o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń,<br>– rozpoznaje dialog i monolog,<br>– wie, czym jest tekst popularnonaukowy,<br>– rozpoznaje słownictwo związane z prasą. | – wypowiada się na temat przeczytanego utworu,<br>– wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach,<br>– rozpoznaje informacje ważne w utworze,<br>– tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama, spektakl teatralny), który stanowi interpretację utworu,<br>– odróżnia dialog od monologu,<br>– wskazuje dialog w utworze,<br>– wymienia cechy tekstu popularnonaukowego,<br>– odróżnia tekst popularnonaukowy od literackiego,<br>– wymienia przykłady słów związanych z prasą. | – wymienia zdarzenia składające się na akcję w utworze,<br>– określa doświadczenia bohaterów literackich,<br>– prezentuje własne rozumienie utworu,<br>– ocenia bohaterów literackich i zdarzenia,<br>– rozpoznaje mniej ważne informacje w utworze,<br>– rozpoznaje fakty i opinie,<br>– wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury,<br>– odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunku, dramy, spektaklu teatralnego,<br>– wyjaśnia, na czym polegają różnice między dialogiem a monologiem,<br>– rozpoznaje tekst popularnonaukowy,<br>– stosuje słownictwo związane z prasą. | bohaterów, odwołując się do omawianego utworu,<br>– odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego,<br>– określa tematykę utworu,<br>– omawia wątek poboczny,<br>– odróżnia zdarzenia fabuły utworu od akcji,<br>– porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi,<br>– odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,<br>– porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych,<br>– porównuje doświadczenia bohaterów czytanych utworów z własnymi doświadczeniami,<br>– dowodzi, że omawiany tekst należy do literatury popularnonaukowej. | twórczy sposób. |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

**II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE** – obowiązują wymagania z klas 4–5 oraz:

**II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy**

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **CZĘŚCI MOWY** | | | | |
| – rozpoznaje w tekście rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki i przysłówki,<br>– zna pojęcie rzeczowników osobliwych,<br>– wie, że istnieją rzeczowniki nieodmienne,<br>– zna pojęcia czasownika dokonanego i niedokonanego,<br>– stosuje odpowiednie formy czasownika,<br>– z pomocą nauczyciela analizuje budowę czasowników dokonanych i niedokonanych,<br>– wie, że czasowniki mogą występować w stronie czynnej i biernej,<br>– wie, że da się przekształcać czasownik ze strony czynnej na bierną i na odwrót,<br>– odróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie,<br>– wymienia z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują,<br>– wymienia partykułę i wykrzyknik jako nieodmienne części mowy, | spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:<br><br>– odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych,<br>– wyjaśnia, czym się charakteryzuje odmiana rzeczowników osobliwych,<br>– wyjaśnia, czym są rzeczowniki osobliwe,<br>– zna zasady odmiany rzeczowników osobliwych,<br>– rozpoznaje rzeczowniki nieodmienne,<br>– rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane,<br>– uzupełnia zdania odpowiednimi formami czasownika,<br>– zestawia czasowniki dokonane z niedokonanymi,<br>– rozpoznaje stronę czynną i bierną czasownika,<br>– odróżnia stronę czynną od biernej w prostych zdaniach,<br>– wie, jakie czasowniki są przechodnie, a jakie nieprzechodnie,<br>– podaje przykłady przymiotników i przysłówków, które się nie stopniują, i | spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:<br><br>– poprawnie odmienia w różnych przypadkach rzeczowniki o nietypowej fleksji,<br>– wskazuje przykłady rzeczowników osobliwych,<br>– odmienia rzeczowniki osobliwe,<br>– podaje przykłady rzeczowników nieodmiennych,<br>– wyjaśnia, czym się cechują czasowniki dokonane i niedokonane,<br>– porównuje czasowniki dokonane i niedokonane,<br>– przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie,<br>– omawia stronę czynną i bierną czasownika,<br>– wyjaśnia mechanizm przekształcania stron czasownika,<br>– wyjaśnia, jakie są czasowniki przechodnie i nieprzechodnie,<br>– używa przymiotników i przysłówków, które się nie stopniują, we właściwym kontekście, | spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:<br><br>– analizuje teksty i dostrzega w nich rzeczowniki o nietypowej odmianie,<br>– poprawnie odmienia rzeczowniki osobliwe,<br>– odnajduje w tekście przykłady rzeczowników nieodmiennych,<br>– odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych,<br>– układa zdania z czasownikami dokonanymi i niedokonanymi,<br>– łączy w pary czasowniki dokonane i niedokonane,<br>– stosuje stronę czynną i bierną czasownika,<br>– przekształca w zdaniach stronę czynną na bierną i odwrotnie,<br>– tworzy z czasowników przechodnich formy strony biernej,<br>– podaje przykłady czasowników nieprzechodnich,<br>– ocenia, kiedy zastosowanie w tekście strony biernej jest uzasadnione, | spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:<br><br>– tworzy własne teksty, w których świadomie używa rzeczowników o nietypowej odmianie, uwzględniając ich fleksję,<br>– bezbłędnie stosuje formy rzeczowników osobliwych,<br>– rozpoznaje i prawidłowo stosuje aspekt czasownika,<br>– poprawnie stosuje stronę bierną i czynną, zgodnie z intencją wypowiedzi (np. w formalnych i nieformalnych tekstach),<br>– świadomie i poprawnie stosuje przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują,<br>– świadomie używa partykuły i wykrzyknika,<br>– wie, że partykuła i wykrzyknik to wyrazy poza związkami zdania;<br>– pisze teksty, w których odpowiednio dobiera i modyfikuje zaimki, aby uzyskać określony efekt komunikacyjny. |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **CZĘŚCI MOWY** | | | | |
| – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje zaimki. | wie dlaczego,<br>– wskazuje partykuły i wykrzykniki oraz wyjaśnia ich podstawową rolę w zdaniu,<br>– wie, jak zapisać partykuły i wykrzykniki,<br>– rozpoznaje zaimki w zdaniu,<br>– zna różne rodzaje zaimków,<br>– dostrzega funkcje zaimków w zdaniu. | – stosuje partykuły i wykrzykniki w swoich wypowiedziach, wzmacniając ich ekspresję,<br>– tworzy zdania z różnymi typami zaimków ,<br>– poprawnie określa funkcję zaimków. | – wie, kiedy przymiotniki i przysłówki się nie stopniują,<br>– rozróżnia różne typy partykuł (np. wzmacniające, przeczące, pytające) i omawia ich funkcję,<br>– podaje przykłady zaimków i nazywa ich rodzaje,<br>– dostrzega, jakie znaczenie mają zaimki w wypowiedzi i jak wpływają na styl tekstu. | |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

## II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **SKŁADNIA** | | | | |
| – nazywa podstawowe części zdania: podmiot i orzeczenie,<br>– zna orzeczenie i podmiot jako części zdania,<br>– wie, na jakie pytanie odpowiadają orzeczenie i podmiot,<br>– wie, że orzeczenie jest zwykle wyrażone czasownikiem,<br>– wie, że podmiot jest zwykle wyrażony rzeczownikiem w mianowniku,<br>– wie, że istnieją zdania bezpodmiotowe,<br>– wie, że można przekształcić zdanie z podmiotem w wypowiedzenie bezpodmiotowe,<br>– zna konstrukcje z czasownikiem *się*,<br>– wskazuje przykłady wyrazów, które mogą pełnić funkcję dopełnienia, przydawki i okolicznika,<br>– wie, na jakie pytania odpowiadają części zdania,<br>– rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone,<br>– zna pojęcia zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie, | spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:<br><br>– wymienia wszystkie części zdania (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) i określa ich funkcje,<br>– odróżnia orzeczenie i podmiot od innych części zdania,<br>– wskazuje w zdaniu orzeczenie i podmiot,<br>– wie, czym różni się orzeczenie czasownikowe od orzeczenia imiennego,<br>– wskazuje łącznik i orzecznik w orzeczeniu imiennym,<br>– dostrzega związek podmiotu z orzeczeniem,<br>– wie, że podmiot może być wyrażony inaczej niż rzeczownikiem w mianowniku,<br>– rozpoznaje zdania bezpodmiotowe,<br>– przekształca zdania z podmiotem w wypowiedzenia bezpodmiotowe,<br>– rozpoznaje konstrukcje z czasownikiem *się*,<br>– wskazuje przydawkę, dopełnienie i | spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:<br><br>– poprawnie wskazuje i nazywa wszystkie części zdania oraz określa ich funkcję w wypowiedzeniu,<br>– wyjaśnia, czym się różni orzeczenie czasownikowe od orzeczenia imiennego,<br>– wyjaśnia, czym może być wyrażony łącznik, a czym – orzecznik,<br>– rozpoznaje różne rodzaje podmiotu,<br>– omawia zdania bezpodmiotowe,<br>– omawia konstrukcje z czasownikiem *się*,<br>– odróżnia części zdania,<br>– odróżnia zdania pojedyncze od różnych typów zdań złożonych i stosuje je w wypowiedziach pisemnych i ustnych,<br>– sprawnie przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie,<br>– odróżnia zdania współrzędnie złożone od podrzędnie złożonych. | spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:<br><br>– analizuje zdania pod kątem ich budowy i funkcji części zdania,<br>– rozpoznaje orzeczenie czasownikowe i imienne,<br>– rozpoznaje łącznik i orzecznik w orzeczeniu imiennym,<br>– stosuje zdania bezpodmiotowe,<br>– podaje przykłady zdań bezpodmiotowych,<br>– stosuje konstrukcje z czasownikiem *się*,<br>– odróżnia i stosuje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie w zależności od celu wypowiedzi,<br>– modyfikuje konstrukcje składniowe w sposób świadomy i poprawny,<br>– analizuje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie. | spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:<br><br>– tworzy własne teksty, świadomie używając różnych części zdania i budując logiczne struktury,<br>– poprawnie posługuje się różnymi typami orzeczeń i podmiotów,<br>– poprawnie stosuje zdania bezpodmiotowe w swoich wypowiedziach,<br>– poprawnie stosuje różne części zdania,<br>– tworzy wypowiedzi, w których celowo wykorzystuje różne typy zdań złożonych, dostosowując je do stylu wypowiedzi i odbiorcy,<br>– świadomie i bezbłędnie stosuje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,<br>– przekształca zdania złożone w celu osiągnięcia określonego efektu językowego i stylistycznego. |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **SKŁADNIA** | | | | |
| – z pomocą nauczyciela potrafi przekształcić zdanie złożone w pojedyncze. | okolicznik w zdaniu,<br>– rozpoznaje zdania pojedyncze i zdania złożone oraz ich podstawowe rodzaje (współrzędnie i podrzędnie złożone),<br>– przekształca proste zdania złożone na pojedyncze i odwrotnie. | | | |


© Copyright by WSiP

## II.2. Zróżnicowanie języka

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA** | | | | |
| – zna termin: frazeologizm,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wymienia frazeologizmy omawiane na lekcji,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi korzysta ze słownika frazeologicznego, języka polskiego i wyrazów obcych, terminów literackich,<br>– zna termin: wyrazy wieloznaczne,<br>– wyjaśnia znaczenia prostych wyrazów wieloznaczych,<br>– wskazuje w zdaniach wyrazy wieloznaczne,<br>– odróżnia wyrazy neutralne od wartościujących,<br>– zna wyrazy nacechowane emocjonalnie,<br>– odróżnia zdrobnienia od zgrubień,<br>– wie, że istnieją różne odmiany języka,<br>– wyjaśnia, czym jest język mówiony, a czym – pisany,<br>– dostrzega związki między odmianą języka a sytuacją komunikacyjną. | spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:<br><br>– wyjaśnia, czym jest związek frazeologiczny,<br>– rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach,<br>– korzysta ze słowników: frazeologicznego, języka polskiego, wyrazów obcych i terminów literackich,<br>– rozpoznaje znaczenia wyrazów wieloznacznych,<br>– rozpoznaje zdania z wyrazami wieloznacznymi,<br>– rozpoznaje wyrazy neutralne i wartościujące,<br>– rozpoznaje wyrazy nacechowane emocjonalnie,<br>– rozpoznaj zdrobnienia i zgrubienia,<br>– wymienia cechy języka mówionego i pisanego,<br>– zna różne odmiany języka,<br>– dostosowuje język do sytuacji komunikacyjnej. | spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:<br><br>– wyjaśnia, czym jest związek frazeologiczny,<br>– dostrzega obecność związków frazeologicznych w języku używanym na co dzień,<br>– podaje przykłady związków frazeologicznych,<br>– korzysta w praktyczny sposób ze słowników: frazeologicznego, języka polskiego, wyrazów obcych, terminów literackich,<br>– wyjaśnia, czym są wyrazy wieloznaczne,<br>– wyjaśnia znaczenia wyrazów wieloznacznych,<br>– podaje przykłady zdań z wyrazami wieloznacznymi,<br>– podaje przykłady wyrazów neutralnych i wartościujących,<br>– zastępuje wyrazy nacechowane ujemnie słowami neutralnymi lub nacechowanymi dodatnio,<br>– omawia cechy języka mówionego i pisanego,<br>– wyjaśnia związek między użyciem | spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:<br><br>– wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych,<br>– redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi,<br>– sprawnie posługuje się słownikami: frazeologicznym, języka polskiego, wyrazów obcych, terminów literackich,<br>– podaje przykłady wyrazów wieloznacznych,<br>– podaje znaczenia wyrazów wieloznacznych,<br>– stosuje zdania z wyrazami wieloznacznymi,<br>– wyjaśnia, czym różnią się wyrazy neutralne od wartościujących,<br>– zastępuje wyrazy obraźliwe ich neutralnymi odpowiednikami,<br>– odróżnia język mówiony od pisanego,<br>– stosuje różne odmiany języka,<br>– wie, jaką odmianę języka stosować w zależności od sytuacji komunikacyjnej. | spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:<br><br>– redaguje różne formy wypowiedzi z wykorzystaniem związków frazeologicznych,<br>– świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje różne słowniki,<br>– stosuje w wypowiedzi wyrazy wieloznaczne,<br>– świadomie stosuje wyrazy oceniające,<br>– poprawnie posługuje się językiem mówionym i pisanym. |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA** | | | | |
| | | odpowiedniej odmiany języka a sytuacją komunikacyjną | | |


© Copyright by WSiP

## II.4. Ortografia i interpunkcja

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA** | | | | |
| – zna podstawowe zasady ortografii,<br>– stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu zdania,<br>– stosuje przecinek w oczywistych miejscach,<br>– zna nazwy: cudzysłów, dwukropek, średnik, nawias. | spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:<br><br>– stosuje podstawowe zasady ortograficzne,<br>– poprawnie używa przecinków podczas wyliczania,<br>– stosuje cudzysłów i dwukropek. | spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:<br><br>– poprawnie stosuje większość zasad ortograficznych, popełniając sporadycznie błędy,<br>– używa znaków interpunkcyjnych w zdaniach zgodnie z podstawowymi zasadami,<br>– poprawnie stosuje przecinki w zdaniach złożonych,<br>– rozumie funkcję cudzysłowu, dwukropka, średnika i nawiasu oraz stosuje je w swoich tekstach. | spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:<br><br>– stosuje poprawnie zasady ortograficzne i dostrzega własne błędy,<br>– analizuje użycie interpunkcji w tekstach i potrafi poprawić błędy interpunkcyjne,<br>– świadomie używa przecinków w zdaniach złożonych i rozumie ich wpływ na czytelność tekstu,<br>– stosuje średnik i nawias zgodnie z zasadami składni. | spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:<br><br>– pisze bezbłędnie pod względem ortograficznym, stosując wyjątki i trudne wyrazy,<br>– świadomie stosuje interpunkcję w swoich wypowiedziach,<br>– tworzy poprawne i przemyślane konstrukcje składniowe, w których interpunkcja wspiera jasność i logiczność tekstu,<br>– poprawia błędy ortograficzne i interpunkcyjne w cudzych tekstach, uzasadniając swoje poprawki. |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

**III. TWORZENIE WYPOWIEDZI** – obowiązują wymagania z klas 4–5 oraz:

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **OPOWIADANIE, OPIS, W TYM POSTACI, PRZEŻYĆ WEWNĘTRZNYCH I SYTUACJI, SPRAWOZDANIE, LIST OFICJALNY, TEKST O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM** | | | | |
| – zna podstawowe formy wypowiedzi (opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym),<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi tworzy: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym,<br>– z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje elementy kompozycyjne danej formy wypowiedzi. | spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:<br><br>– wymienia zasady zapisywania dialogu,<br>– gromadzi słownictwo potrzebne do napisania różnych form wypowiedzi: opowiadania, w tym twórczego, opisu, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdania, listu oficjalnego, tekstu o charakterze argumentacyjnym,<br>– tworzy plan opowiadania, w tym twórczego, opisu, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdania, listu oficjalnego, tekstu o charakterze argumentacyjnym,<br>– tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym,<br>– tworzy tezę i argumenty,<br>– pisze na podstawie planu opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i | spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:<br><br>– wskazuje tezę i argumenty w tekście o charakterze argumentacyjnym,<br>– tworzy logiczną, pełną semantycznie i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny,<br>– tworzy wypowiedź argumentacyjną, w której podejmuje próbę uzasadnienia tezy,<br>– rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji,<br>– selekcjonuje informacje,<br>– tworzy spójne, uporządkowane wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym,<br>– stosuje odpowiedni do danej formy wypowiedzi układ graficzny i kompozycję. | spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:<br><br>– porządkuje słownictwo potrzebne do napisania opisu, opowiadania, sprawozdania,<br>– stworzy spójne, rozwinięte, o właściwej kompozycji i układzie graficznym formy wypowiedzi: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny,<br>– stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity,<br>– stosuje argumenty w swoich wypowiedziach,<br>– tworzy bezbłędnie wypowiedź argumentacyjną,<br>– tworzy różne rodzaje argumentów,<br>– ilustruje swoje argumenty przykładami. | spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:<br><br>– samodzielnie i bezbłędnie tworzy spójne, bogate treściowo i językowo różne formy wypowiedzi, dbając o ich właściwą kompozycję i układ graficzny,<br>– dostrzega błędy w swoich pracach oraz wypowiedziach innych osób,<br>– dokonuje korekty własnych błędów w krótkich i dłuższych formach wypowiedzi,<br>– tworzy urozmaicone pod względem stylu opowiadanie odtwórcze i twórcze,<br>– stosuje akapity dopełniające myślowej całości wypowiedzi. |

Autor: Dorota Podorska


© Copyright by WSiP

| Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **ocena dopuszczająca** | **ocena dostateczna** | **ocena dobra** | **ocena bardzo dobra** | **ocena celująca** |
| **Uczeń** | | | | |
| **OPOWIADANIE, OPIS, W TYM POSTACI, PRZEŻYĆ WEWNĘTRZNYCH I SYTUACJI, SPRAWOZDANIE, LIST OFICJALNY, TEKST O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM** | | | | |
| | sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – podejmuje próbę włączenia opisu i dialogu do opowiadania. | | | |


© Copyright by WSiP